

Холодова Ольга Юріївна,

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник лабораторії економічних та товарознавчих досліджень Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, e-mail: kholodova1984@ukr.net, тел.: +38-095-174-60-66, вул. Січеславська Набережна, 17, офіс 801 м. Дніпро, 49000, <https://orcid.org/0000-0001-8678-3955>

Архіпов Віктор Віталійович,

кандидат технічних наук, науковий співробітник Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, e-mail: exavv@ukr.net, тел.: +38-044-592-14-01, бульвар Л. Українки, 26, офіс 501, м. Київ, 01133, <https://orcid.org/0000-0001-9594-6314>

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ МЕБЛЕВОГО ГАРНІТУРУ ПРИ ПРОВЕДЕНІ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Анотація. На сьогодні величезною популярністю користуються меблі, що виготовляються на замовлення, адже такі меблі точно підійдуть до приміщення будь-яких габаритів і будь-якого планування, до того ж замовник має можливість підібрати ідеальний і оригінальний дизайн меблів, які стануть надбанням інтер'єру.

Оскільки на теперішній час дуже часто постає питання щодо невідповідної якості виробів, коли виробник відмовляється від виконання своїх обов'язків – реалізації товарів належної якості. При вирішенні конфліктної ситуації через суд нагальним питанням є проведення судової товарознавчої експертизи з метою встановлення наявності дефектів та відповідності меблевих товарів вимогам діючої нормативно-технічної документації.

Обґрунтовано необхідність застосування положень методичного посібника «Судово-товарознавча експертиза меблевих виробів, який зареєстровано у Реєстрі методик проведення судових експертиз а наказом МЮ України № 1666/5 від 03.03.2010, ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови», ДСТУ ГОСТ 16371:2016. «Меблі. Загальні технічні умови» у рамках проведення даної товарознавчої експертизи.

Запропоновано приклад з експертної практики, що стосується експертного завдання: визначити чи відповідає меблевий гарнітур для кухні «Лілія» вимогам стандартів, технічних умов та умовам договору та встановити чи є істотні недоліки у товарі.

Ключові слова: істотний недолік, якість, меблевий гарнітур, судова експертиза, товарознавчі дослідження.

Kholodova Olga Yurievna,

Candidate of Technical Sciences, Senior Research Fellow, Laboratory of Economic and Commodity Research, Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Science, Ministry of Justice of Ukraine, 49000, Dnipro, 17 Sicheslavskya Naberezhna Lesi Ukrainky Blvd; e-mail: kholodova1984@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8678-3955>

Arkhipov Viktor Vitaliiovich,

Candidate of Technical Sciences, Research fellow, Research Center for Forensic Expertise on Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, 01133, Kyiv, 26 Lesi Ukrainky Blvd; (044) 592-14-01, Email: exavv@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9594-6314>

FEATURES OF THE RESEARCH OF THE QUALITY OF THE FURNITURE SET WHEN CONDUCTING FOR JUDICIAL COMMODITY EXAMINATION

Abstract. Today, custom-made furniture is very popular, because such furniture is suitable for any size and any layout, in addition, the customer has the opportunity to choose the perfect and original design of furniture that will become the property of the interior.

Because at present, the question of inadequate quality of products often arises when the manufacturer refuses to fulfill its responsibilities – the sale of goods of proper quality. When resolving a conflict situation through the court, the urgent issue is to conduct a forensic examination in order to establish the presence of defects and compliance of furniture products with the requirements of current regulatory and technical documentation.

The necessity of applying the provisions of the methodical manual «Forensic examination of furniture, which is registered in the Register of methods of forensic examinations and the order of the Ministry of Justice of Ukraine № 1666/5 from 03.03.2010, DSTU 4414: 2005» Furniture to individual order. General technical conditions «, DSTU GOST 16371: 2016. «Furniture. General technical conditions «in the framework of this commodity examination.

An example from expert practice related to the expert task is offered: to determine whether the furniture set for the kitchen «Lily» meets the requirements of standards, specifications and contract conditions and to determine whether there are significant defects in the product.

Keywords: significant shortcoming, quality, furniture set, forensic examination, commodity research.

Постановка проблеми. Якісні меблі – це запорука комфорту та затишку на довгі роки, адже купується такий товар на довгий термін. До того ж дизайн меблів грає зовсім не останню роль, адже будь-який предмет меблів повинен гармонійно вписуватися в загальну атмосферу, доповнюючи та освіжаючи інтер'єр.

На сьогодні величезною популярністю користуються меблі, що виготовляються на замовлення, адже такі меблі точно підійдуть до приміщення будь-яких габаритів і будь-якого планування, до того ж замовник має можливість підібрати ідеальний і оригінальний дизайн меблів, які стануть надбанням інтер'єру.

Оскільки на теперішній час дуже часто постає питання щодо невідповідної якості виробів, коли виробник відмовляється від виконання своїх обов'язків – реалізації товарів належної якості. При вирішенні конфліктної ситуації через суд нагальним питанням є проведення судової товарознавчої експертизи з метою встановлення наявності дефектів та відповідності меблевих товарів вимогам діючої нормативно-технічної документації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стаття 42 Конституції України гарантує, що Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, встановлює права споживачів, а також визначає

механізм їх захисту та основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів, є прийнятий 12 травня 1991 року Закон України «Про захист прав споживачів».

ЗУ «Про захист прав споживачів» чітко визначає, що захист прав споживачів, передбачених законодавством, здійснюється судом. Далі, стаття 8 Закону України «Про захист прав споживачів» чітко та послідовно визначає послідовність дій споживача у разі придбання ним товару неналежної якості.

Мета статті. Навести алгоритм дій експерта при проведенні судової товарознавчої експертизи меблевих товарів на прикладі експертної практики, що стосується експертного завдання: визначити чи відповідає меблевий гарнітур для кухні «Лілія» вимогам стандартів, технічних умов та умовам договору та встановити чи є істотні недоліки у товарі.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом меблеві товари виготовляються за індивідуальним замовленням споживачів. І коли постає питання щодо невідповідної якості виробів, виробник відмовляється від виконання своїх обов'язків – реалізації товарів належної якості. При вирішенні конфліктної ситуації через суд постає питання проведення судової товарознавчої експертизи з метою встановлення наявності дефектів та відповідності меблевих товарів вимогам діючої нормативно-технічної документації.

Необхідно зазначити, що у рамках проведення даної товарознавчої експертизи при визначенні концепції дослідження судовий експерт-товарознавець користується методичним посібником «Судово-товарознавча експертиза меблевих виробів, який зареє-

стровано у Реєстрі методик проведення судових експертиз а наказом МЮ України № 1666/5 від 03.03.2010, ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови», ДСТУ ГОСТ 16371:2016. «Меблі. Загальні технічні умови».

Усі меблі мають бути виготовлені відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 16371:2016. «Меблі. Загальні технічні умови». Це стосується і меблів, виготовлених на замовлення. Нормативний документ передбачає багато вимог до зовнішнього вигляду та якості меблів будь-якого виду.

Також якість меблів повинна відповідати технічній документації та ескізам замовника.

В якості прикладу наведено експертну практику стосовно виготовленої на замовлення меблевого гарнітуру для кухні «Лілія». У статті наведено експертна практика, що стосується експертного завдання: визначити чи відповідає меблевий гарнітур для кухні «Лілія» вимогам стандартів, технічних умов та умовам договору та встановити чи є істотні недоліки у товарі.

В даному випадку перемет дослідження – показники якості та недоліки (невідповідності умовам договору, вимогам стандартів та технічних умов) побутової меблі (їх частин), поставленої фізичною особою-підприємцем покупцю за договором купівлі-продажу №2/06/21 від 30 червня 2021 року.

За експлуатаційним призначенням меблевий гарнітур для кухні «Лілія» відноситься до побутових меблів. За функціональним призначенням – корпусні меблі для зберігання. За конструкційними ознакам – секційні модульні меблі. За технологією вигот-

товлення та матеріалами – меблі з деревини (деревинних матеріалів).

Відповідно до договору купівлі-продажу №2/06/21 від 30 червня 2021 року, предмет договору – корпусні меблі модель кухонний гарнітур «Лілія» виробництва фабрики «Рода».

Для визначення показників якості кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода» експерт застосує вимірювальний, реєстраційно-розрахунковий, органолептичний методи. Для дослідження зовнішніх властивостей меблів застосує органолептичний метод, тобто безпосереднє сприйняття ознак виробів, та інструментальний метод, з застосуванням вимірювальних приладів та інструментів:

При оцінці якості корпусної меблі модель кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода» експертом враховано три групи показників споживчих властивостей виробів: функціональні; естетичні; рівень застосованих матеріалів.

Габаритні та функціональні розміри кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода» виміряно металевою рулеткою та штангенциркулем з погрішністю до 1 мм, повіреними у органах Держстандарту.

Матеріали, що застосовуються при виробництві кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода», комплектність виробів перевірялися за додатком до договору № 2/06/2021 від 30.06.2021 року.

Зовнішній вигляд, у тому числі, якість личкування та обробки, комплектуючих: фурнітури, визначено оглядом виробу без застосування приладів. Рівність робочого столу для встановлення стільниці перевірено будівельним рівнем.

Вологість дерев'яних деталей та деталей з деревинних матеріалів та показники якості лакофарбового покриття та облицювання деталей виробів експертом не перевірялися.

При проведенні товарознавчої експертизи кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода» усі представлені вироби гарнітуру досліджено суцільним методом, тобто в повному обсязі проведено дослідження кожного виробу.

В статті наведено порядок дослідження рівня якості кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода»:

- огляд виробів та упаковки;
- вивчення нормативних матеріалів;
- вибір критеріїв (базових характеристик або заданих у вихідних матеріалах) та методів дослідження, що визначаються поставленими завданнями;
- вивчення властивостей виробів;
- зіставлення отриманих результатів з характеристиками, зазначеним в нормативно-технічній документації, для встановлення збігів (розходжень) властивостей;
- оцінка сукупності властивостей кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва фабрики «Рода» (визначення рівня якості).

У статті наведено результати огляду виробів, їх пакування та умов зберігання. Так, експерт починає дослідження з огляду наданих виробів, їх пакування, а також умов в яких знаходяться вироби. Маркування кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» виконано українською мовою на паперовому ярлику та нанесено: на верхній лівий кут задньої стінки виробів, призначених для

розміщення біля стіни, на поверхню, не видиму при експлуатації виробів, що не мають задньої стінки та кришки. Нанесено, що товар виготовлений за ГОСТ 16371-93.

Слід зазначити, що дію ГОСТ 16371-93 «Меблі. Загальні технічні умови» згідно з наказом від 26.04.2016 № 122 скасовано 01.10.2016. Діючим є ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови».

За вимогами ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови» та ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови» до меблів пред'являють ряд вимог, що обумовлюють задоволення певних потреб споживачів у відповідності з їх призначенням. Ці вимоги класифікуються таким чином:

1 Функціональні вимоги передбачають проектування та виготовлення меблів, які по номенклатурі, формі, розмірам, ступеню забезпечення необхідними зручностями, взаємозв'язку виробів у інтер'єрі задовольняли б сучасні вимоги людини. В основу функціональних вимог покладені дані антропометрії, фізіології та гігієни.

Розміри меблів повинні відповідати розмірам приміщення, де вона встановлюється, зросту людини, розмірам предметів, для розміщення яких вона призначена, забезпечувати можливість уніфікації.

Конструкція виробів меблів повинна забезпечити їх стійкість та міцність, технологічність, експлуатаційну надійність, можливість трансформації, взаємозамінність, окремих елементів тощо. Міцність конструкції, її довговічність залежать від вибору матеріалів, якості виготовлення.

2 Естетичність меблів визначається функціональною доскональністю виробів, єдністю форм, конструкції, матеріалу та залежить від текстури деревини, кольору та обробки, які додають виробу закінчений вид, виявляють достоїнства матеріалів, забезпечують цілісність сприйняття форми та її гармонічність.

3 Ергономічні вимоги припускають відповідність меблевих виробів антропологічним, фізіологічним, гігієнічним та психологічним особливостям людини.

4 Гігієнічні вимоги. Виділення токсичних речовин не повинно перевищувати гранично допустимих концентрацій в повітрі житлових приміщень. Меблі повинні якнайменше забруднюватись та легко очищуватись, мати якнайменше ділянок, де осідає та затримується пил. Найбільш гігієнічні меблі з гладкою та рівною поверхнею.

5 Вимоги до міцності та довговічності меблів. Меблі є предметом довготривалого користування, отже вони повинні бути міцними. Можливість ремонту меблів залежить від конструкції деталей меблів та способу їх з'єднання. У деталях меблів направлення волокон деревини повинно співпадати з направленням стискаючих та розтягуючих сил та бути перпендикулярно згинаючим силам. Надійність та довговічність меблів залежить від її конструкції, властивостей початкових матеріалів, а також від зовнішніх факторів: вологості навколишнього середовища, перепадів температури тощо.

На момент огляду встановлено:

1) колони 400x2260x585 мм, 600x2260x585 мм не підігнана до стіни, відсутній отвір для газової труби.

Враховуючи, що кухонний гарнітур «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» виготовлено за індивідуальним замовленням за попереднім виміром розмірів та дослідженням місця розташування, даний недолік суперечить функціональним вимогам, які передбачені чинними стандартами, та передбачають проектування та виготовлення меблів, які за розмірами повинні відповідати розмірам приміщення та наявним комунікаціям (водопровідні, газові труби), де вони встановлюється, зросту людини, розмірам предметів, для розміщення яких вона призначена, забезпечувати можливість уніфікації.

2) відповідно до ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови» та ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови» днища ящиків можуть бути вкладними та накладними, вони повинні бути закріплені нерухомо. За ДСТУ 4414:20 тип розміщення днища узгоджується із замовником. Враховуючи, що у технічній документації не зазначено тип розміщення днища ящиків, наявність вкладних днищ ящиків у кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» не суперечить вимогам чинних стандартів та вимог, що всуваються до меблів.

3) фурнітура, що виходить на поверхню виробів, не має задирок, але ребра торців не притуплені, що суперечить п. 5.2.5 ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови».

4) Візуально встановлено різну глибина полиць (відхилення до 3 мм, а також наявність зайвих отворів для тримачів полиці, що порушують есте-

тичні вимоги, які встановлюються до меблів.

5) Люз – зазори в отворах зовнішніх ящиків з передніми стінками, що входять у отвір, не передбачені технічною документацією на виробі. При їх замірах встановлено, що розмір зазорів становить 1, 9; 2,1, 2, 2 мм, але за вимогами п. 5.2.2 ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови» зазори в отворах на бік, які не передбачені технічною документацією на виробі, не повинні перевищувати:

- 2,0 мм – для дверей;
- 1,5 мм – для зовнішніх ящиків з передніми стінками, що входять у отвір.

Таким чином, зазори в отворах зовнішніх ящиків не відповідають вимогам чинних нормативно-технічних документів.

6) Стоєві антресольної шафи 754x656x300 мають невідповідність (+1,5 мм), підйомней механізм фасаду не регулюється, при відкриванні зачіпає стелю, що порушує ергономічні вимоги, що висуюються до побутових меблів.

7) конструкція шафи з полицями 600 x 585x1484 не відповідає схемі до договору (відсутня стоева), що не відповідає розрахунковому навантаженню з урахуванням експлуатаційного призначення, зокрема, враховуючи, що це пенал для техніки, навантаження, яке повинні витримувати полки за вимогами ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови», розраховуються за ГОСТ 28136, але його визначення не проводилося через, те, що даний параметр передбачає проведення дослідження руйнівним способом та виходить за межі експерта-товарознавця.

8) шафа навісна над мийкою із фасадною заглушкою не підігнана до стіни, конструктивів секції не співпадає з кресленням на схемі до договору. Враховуючи, що кухонний гарнітур «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» виготовлено за індивідуальним замовленням за попереднім виміром розмірів та дослідженням місця розташування, даний недолік суперечить функціональним вимогам, які передбачені чинними стандартами, та передбачають проектування та виготовлення меблів, які за розмірами повинні відповідати розмірам приміщення та наявним комунікаціям (водопровідні, газові труби), де вони встановлюється, зросту людини, розмірам предметів, для розміщення яких вона призначена, забезпечувати можливість уніфікації.

9) шафа з мийкою має неправильно розташовану вклесну верхню стяжку (при проектуванні та виготовленні меблів не враховано розташування наявних комунікацій – водопровідної труби). Відсутня нижня стяжка. Враховуючи, що кухонний гарнітур «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» виготовлено за індивідуальним замовленням за попереднім виміром розмірів та дослідженням місця розташування, даний недолік суперечить функціональним вимогам, які передбачені чинними стандартами, та передбачають проектування та виготовлення меблів, які за розмірами повинні відповідати розмірам приміщення та наявним комунікаціям, де вони встановлюється, зросту людини, розмірам предметів, для розміщення яких вона призначена, забезпечувати можливість уніфікації.

10) за допомогою будівельного рівня встановлено, що шафа з ящиками

(1 потайний, висувна сушка, 1 ящик, поводок без сушарки) 900x585x760Н має перепади висоти соєвих стяжок. Не відповідає вимогам ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови». Даний дефект є істотним, унеможливує використання за призначенням (стілниця з каменю встановлюється на рівну поверхню, недопустимі перепади висоти).

11) Кромка має гострі краї, на видимій поверхні меблів видимі нахлестки та стики кромки, що не відповідає П. 21 ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови» «На видимій поверхні меблів не допускаються дефекти ГОСТ 20400: розходження смуг облицювання, нахлестки, відшарування, бульбашки під облицюванням, клейові плями, прошліфування, потертість, забруднення поверхні, вириви, вм'ятини, подряпини, тріщини, плями, потіки клею, задирки та зморшки.

Міцність та деформація корпусу та основи, міцність полкотримачів, цикли навантаження, прогин вільнолежачих полиць у розрахунку 1 м довжини, міцність корпусу та кріплення підвісок настінних виробів корпусних меблів відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 16371:2016 (ГОСТ 16371-2014, IDT) «Меблі. Загальні технічні умови» не перевірялися.

Колір та текстура усіх поверхонь кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» ідентична.

На підставі проведеного огляду кухонного гарнітуру «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» визначено, що меблі (їх частини), поставлені фізичною особою-підприємцем покупцю за договором купівлі-прода-

жу №2/06/21 від 30 червня 2021 року, мають недоліки (невідповідності умовам договору, вимогам стандартів та технічних умов).

Слід зазначити, що дефектом називають кожну окрему невідповідність продукції вимогам, установленим нормативними документами. Виріб має дефект, якщо хоча б один із показників його якості або параметрів відрізняється від допустимих значень або не виконується одна із вимог нормативної документації до ознак продукції.

Зокрема, дефекти поділяють на явні та приховані залежно від передбачених для контролю певного виробу правил, методів і засобів.

Апріорі, явним вважають такий дефект, для виявлення якого в нормативній документації передбачені відповідні правила, методи і засоби. Багато явних дефектів можна виявити зовнішнім оглядом виробу. Якщо виявити дефект візуально неможливо, тоді в нормативній документації передбачають перевіряння наявності або відсутності його спеціальними засобами – приладом, інструментом або розбиранням виробу, який контролюють. Такий дефект також відносять до категорії явних.

Поряд з цим прихованим називають такий дефект, щодо якого в нормативній документації не передбачені необхідні правила, методи і засоби його виявлення. Приховані дефекти виявляють, переважно, уже після надходження продукції до користувача або під час додаткових, раніше не передбачених, перевірок.

Також варто зазначити, що дефекти поділяють на критичні, значні та малозначні. Такий поділ ґрунтується, перш за все, на визначенні

ступеня впливу кожного дефекту на ефективність і безпеку використання продукції за призначенням. Наявність критичного дефекту унеможливує використання продукції за призначенням перш за все, виходячи із вимог безпеки. З метою виявлення критичних дефектів контроль має бути безперервним, а в деяких випадках і неодноразовим. Значний дефект суттєво впливає на використання продукції за призначенням і на її довговічність, але не є критичним.* В окремих випадках для виявлення значного дефекту використовують вибірковий контроль.* Якщо дефект не справляє суттєвого впливу на використання продукції за призначенням і на її довговічність, то його відносять до категорії малозначних.* Для його виявлення використовують, переважно, вибірковий контроль.*

Залежно від етапу виникнення дефекти поділяють на такі групи: конструктивні, виробничі і експлуатаційні.* Конструктивні дефекти характеризуються невідповідністю вимогам технічного завдання або установленим правилам розроблення продукції. Ці дефекти є наслідком помилок під час конструювання, наприклад: неправильний вимір розмірів приміщення та неврахування наявних комунікацій (водопроводних, газових труб), тощо.

Виробничі дефекти – це результат невідповідності вимогам нормативної документації на виготовлення або постачання продукції.* Виникнення виробничих дефектів обумовлюється порушеннями технологічного процесу виготовлення або поновлення деталей і меблів у цілому, а також неправильним призначенням умов і режимів технологічного процесу. Основними

причинами появи виробничих дефектів є:

- порушення границь допусків і посадок;
- порушення режимів оброблення;
- неправильний вибір матеріалу;
- неправильне регулювання технологічних процесів і окремих операцій контрольно-вимірювальними приладами;
- порушення режимів з'єднання матеріалів.

Експлуатаційні дефекти – це дефекти меблів, які виникають внаслідок зношування, утоми матеріалів тощо, а також неправильного технічного обслуговування або експлуатації.*

Існують наступні причини виникнення дефектів, зокрема:

- порушення умов експлуатації (експлуатаційні);
- порушення технологічних режимів при проектуванні, виробництві та збірці (виробничі);
- застосування неякісних матеріалів для виробництва частин і конструкцій (виробничі).

На момент огляду встановлено явні дефекти:

- колони 400x2260x585 мм, 600x2260x585 мм не підігнана до стіни, відсутній отвір для газової труби;
- фурнітура, що виходить на поверхню виробів має не притуплені ребра торців;
- різна глибина полиць, а також наявність зайвих отворів для тримачів полиці;
- розмір зазорів в отворах зовнішніх ящиків не відповідають вимогам чинних нормативно-технічних документів (перевищують допустимий рівень);
- стосів антресольної шафи 754x656x300 мають невідповідність

(+1,5 мм), підйомний механізм фасаду не регулюється, при відкриванні зачіпає стелю;

- конструкція шафи з полицями 600 x 585x1484 не відповідає схемі до договору (відсутня стоева), не відповідає розрахунковому навантаженню з урахуванням експлуатаційного призначення;

- шафа навісна над мийкою із фасадною заглушкою не підігнана до стіни, конструктив секції не співпадає з кресленням на схемі до договору;

- шафа з мийкою має неправильно розташовану вклеєну верхню стяжку (при проектуванні та виготовленні меблів не враховано розташування наявних комунікацій – водопровідної труби), відсутня нижня стяжка.

- кромка має гострі краї, на видимій поверхні меблів видимі нахлестки та стики кромки;

- шафа з ящиками (1 потайний, висувна сушка, 1 ящик, поводок без сушарки) 900x585x760Н має перепади висоти соєвих стяжок. Цей дефект є критичним. Також критичним є конструкція шафи з полицями 600 x 585x1484 не відповідає розрахунковому навантаженню з урахуванням експлуатаційного призначення.

Значні дефекти: колони 400x2260x585 мм, 600x2260x585 мм не підігнана до стіни, відсутній отвір для газової труби; різна глибина полиць; розмір зазорів в отворах зовнішніх ящиків не відповідають вимогам чинних нормативно-технічних документів (перевищують допустимий рівень); стоеві антресольної шафи 754x656x300 мають невідповідність (+1,5 мм), підйомний механізм фасаду не регулюється, при відкриванні зачіпає стелю; шафа навісна над мийкою із фасадною заглушкою не підігнана

до стіни, конструктив секції не співпадає з кресленням на схемі до договору; шафа з мийкою має неправильно розташовану вклеєну верхню стяжку (при проектуванні та виготовленні меблів не враховано розташування наявних комунікацій – водопровідної труби), відсутня нижня стяжка.

Слід зазначити, що малозначними дефектами є наявність зайвих отворів для тримачів полиць; фурнітура, що виходить на поверхню виробів має не притуплені ребра торців; кромка має гострі краї, на видимій поверхні меблів видимі нахлестки та стики кромки.

Залежно від етапу виникнення виявлені дефекти є конструктивними та виробничими. Вони виникли в результаті порушення технологічних режимів при проектуванні, виробництві та збірці

Стаття 678. Цивільного кодексу України стосується правових наслідків передання товару неналежної якості.

Керуючись приписами ст. 4 Закону України «Про захист прав споживачів» споживач під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, має право на належну якість продукції та обслуговування. Належна якість товару – властивість продукції, яка відповідає вимогам, встановленим для цієї категорії продукції у нормативно-правових актах і нормативних документах, та умовам договору із споживачем.

Поняття «істотний недолік» визначено Законом України «Про захист прав споживачів» (Розділ I, ст. 1, п. 12).

Істотний недолік товару – недолік, який робить неможливим чи недопустимим використання товару відповідно до його цільового призначення, виник з вини виробника (продавця, виконавця послуги), після його усунення проявля-

ється знову з незалежних від споживача причин і при цьому наділений хоча б однією з нижченаведених ознак:

а) він взагалі не може бути усунутий;

б) його усунення потребує понад чотирнадцять календарних днів;

в) він робить товар суттєво іншим, ніж передбачено договором.

Кухонний гарнітур «Лілія» виробництва ТОВ «Торговий дім «Рода» має неналежну якість внаслідок виявлення конструктивних та виробничих дефектів, більшість з яких є значними і критичними та виникли з вини виробника (продавця, виконавця послуги).

Поряд з цим, відповіді в категоричній формі на питання чи є недолік меблів (їх частин), поставлені фізичною особою-підприємцем покупцю за договором купівлі-продажу №2/06/21 від 30 червня 2021 року, істотним в розумінні ст. 678 Цивільного кодексу України та п. 12 ст. 1 ЗУ «Про захист прав споживачів» не надається за можливе.

Так, керуючись приписами ст. 7 Закону України «Про захист прав споживачів», якщо виробник (продавець, виконавець послуги) гарантує, що означені дефекти зобов'язується усунути в термін до чотирнадцяти календарних днів, лише за цих умов недоліки не є істотними. Однак, якщо усунення недоліків протягом 14 днів є технічно неможливим, вони є істотними.

Висновки. Встановлено, що актуальною на сьогодні є судова товарознавча експертиза з метою встановлення наявності дефектів та відповідності меблевих товарів, які виготовляються за індивідуальним замовленням, вимогам діючої нормативно-технічної документації

Обґрунтовано необхідність застосування положень методично-

го посібника «Судово-товарознавча експертиза меблевих виробів, який зареєстровано у Реєстрі методик проведення судових експертиз а наказом МЮ України № 1666/5 від 03.03.2010, ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови», ДСТУ ГОСТ 16371:2016. «Меблі. Загальні технічні умови» у рамках проведення даної товарознавчої експертизи.

Запропоновано приклад з експертної практики, що стосується експертного завдання: визначити чи відповідає меблевий гарнітур для кухні «Лілія» вимогам стандартів, технічних умов та умовам договору та встановити чи є істотні недоліки у товарі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про захист прав споживачів: Закон України від 15.12.1993 р. № 3682-XII – URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text) (дата звернення 12.05.2022).

2. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністра юстиції України від 08.10.1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення 12.05.2022).

3. ДСТУ ГОСТ 16371:2016. Меблі. Загальні технічні умови. URL: <https://www.leonorm.lviv.ua/Default.php?Page=stlist&ObjId=1303&CatId=6>

4. ДСТ України 2081 – 92 «Деталі меблів. Терміни та визначення». URL: http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text (дата звернення 12.05.2022).

5. ДСТ України 2080 – 92 «Продукція меблевого виробництва. Терміни та визначення». URL: http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text (дата звернення 12.05.2022).

6. ДСТ України «Фурнітура меблева. Терміни та визначення». URL: http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text (дата звернення 12.05.2022).

7. ДСТ України 2259 -93 «Фурнітура меблева. Загальні технічні умови». URL: http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text (дата звернення 12.05.2022).

8. ДСТУ 4414:2005 «Меблі за індивідуальним замовленням. Загальні технічні умови». URL: http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text (дата звернення 12.05.2022).

9. Судово-товарознавча експертиза меблевих виробів: метод. посіб. / О.О.Желавська. – К.: Київський НДІСЕ, 2003. – 129 с.

10. Словник сучасних термінів і визначень судової товарознавчої експертизи товарів/ уклад.: І.Г. Голова, О.О. Желавська, О.В. Павленко, О. Шимановський, Я.М. Дмитрієва, М.В. Дячук: КНДІСЕ, 2015. – 128 с. (VI.1.3-2014/2).

REFERENCES:

1. Закон України «Pro zahist prav spozhivachiv» [The Law of Ukraine «On Consumer Protection»]. (n.d). zakon.rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> [in Ukrainian].

2. Nakaz Ministra justicii Ukraini «Pro zatverdzhennja Instrukcii pro priznachennja ta provedennja sudovih ekspertiz ta ekspertnih doslidzhen' ta Naukovometodichnih rekomendacij z pitan' pidgotovki ta priznachennja sudovih ekspertiz ta ekspertnih doslidzhen'» [The Order of the Minister of Justice of Ukraine «On approval of the Instruction on appointment and conduct of forensic examinations and expert research and Scientific and methodological recommendations on preparation and appointment of forensic examinations and expert research»]. (n.d). zakon.rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> [in Ukrainian].

3. DSTU GOST 16371:2016. Mebli. Zagal'ni tehniczni umovi [DSTU GOST 16371: 2016. Furniture. General technical conditions].

www.leonorm.lviv.ua Retrieved from <https://www.leonorm.lviv.ua/Default.php?Page=stlist&ObjId=1303&CatId=6> [in Ukrainian].

4. DST Ukraini 2081 – 92 «Detali meblevi. Termini ta viznachennja» [GOST of Ukraine 2081 – 92 «Furniture details. Terms and definitions»]. www.leonorm.lviv.ua Retrieved from http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text [in Ukrainian].

5. DST Ukraini 2080 – 92 «Produkcija meblevogo virobництва. Termini ta viznachennja» [GOST of Ukraine 2080 – 92 «Products of furniture production. Terms and definitions»]. www.leonorm.lviv.ua Retrieved from http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text [in Ukrainian].

6. DST Ukraini «Furnitura mebleva. Termini ta viznachennja» [GOST of Ukraine «Furniture accessories. Terms and definitions»]. www.leonorm.lviv.ua Retrieved from http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text [in Ukrainian].

7. DST Ukraini 2259 -93 «Furnitura mebleva. Zagal'ni tehniczni umovi» [GOST of Ukraine 2259 -93 «Furniture accessories. General technical conditions»]. www.leonorm.lviv.ua Retrieved from http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text [in Ukrainian].

8. DSTU 4414:2005 «Meбли za individual'nim zamovlennjam. Zagal'ni tehniczni umovi» [DSTU 4414: 2005 «Furniture to order. General technical conditions»]. www.leonorm.lviv.ua Retrieved from http://www.leonorm.lviv.ua/DG/2008/DSTU_1.HTM#Text [in Ukrainian].

9. Zhelavs'ka, O.O. (2003). *Sudovotovaroznavcha ekspertiza meblevih virobiv* [Forensic examination of furniture]. K.: Kiivs'kij NDISE [in Ukrainian].

10. Golova, I.G., Zhelavs'ka, O.O., Pavlenko, O.V., Shimanovs'kij, O., Dmitrieva, Ja.M., Djachuk, M.V. (2015). *Slovník suchasnych terminiv i viznachen' sudovoї tovaroznavchoї ekspertizi tovariv* [Dictionary of modern terms and definitions of forensic examination of goods]. KNDISE [in Ukrainian].